

Strøtanken

Hjemme bedst ...?

Hvorfor indeholder den offentlige debat aldrig noget om hvor problematisk det er at pædagoger i daginstitutioner skal bruge tid på at indkøbe bleer, skifte toiletruller, tørre borde af og feje gulve? I stedet er debatten fyldt med kritiske indvendinger mod at pædagoger skal bruge tid på at dokumentere deres arbejde med børns udvikling og læring. Handler det om at vi i Danmark stadig ser daginstitutionen som et sted der bør ligne hjemmet mest muligt, og at de seneste års større og større fokus på læring ikke helt er slået igennem i vores tænkning om og indretning af institutionerne?

CAMILLA WANG

Hjemmet som idealmodel

Når folk fra udlandet gæster danske daginstitutioner, bliver de ofte slået af hvor "hjemlige" institutionerne virker. Når jeg gæster udenlandske daginstitutioner, hæfter jeg mig modsat ved hvor meget mere tydeligt de er indrettet som arenaer for læring. Groft sagt går forskellen på at institutionerne herhjemme langt hen ad vejen er indrettet som en forlængelse af hjemmet, mens institutioner andre steder i verden er indrettet som et helt anderledes miljø der på ingen måde ligner et hjem.

De danske daginstitutioner består ofte af en række stuer der hver især er indrettet efter samme grundplan; de rummer ens funktioner og tilbyder (stort set) de samme muligheder for børnene. Fx har samtlige stuer typisk et spisebord, en sofa, reoler med legetøj og spil, en dukke-

krog, et hjørne til byggelegetøj, et stykke fri gulvplads til leg mv.

Tydelige læringsmiljøer

I modsætning til det består mange udenlandske institutioner af en række rum med helt forskellige indretninger. Hvert rum indbyder til forskellige aktiviteter og tilbyder en række læringsmiljøer med hvert sit særlige fokus. Det kan være et hjørne med musikinstrumenter, sangbøger, plakater med noder og billeder af musikere. Eller et træværksted med værktøj, bøger om konstruktioner og byggeri og billeder af bygningsværker. Ofte er indretningen dynamisk idet pædagogerne ændrer læringsmiljøerne løbende efter børnenes interesser og pædagogiske forløb.

Indretningen er sjældent tilfældig

At indretningen i danske og udenlandske daginstitutioner generelt tager sig forskelligt ud, er ikke en tilfældighed. Når vi i Danmark har udviklet daginstitutioner

der på mange måder minder om vores hjem, handler det for det første om at vi har en lang tradition for at børn opholder sig i institutionen en meget stor del af dagen. Historisk set er daginstitutionen født som en erstatning for hjemmet hvor barnet skal kunne føle sig tryk, spise, sove og lege næsten som om det var hjemme. I mange andre lande er børn slet ikke i daginstitutionerne i det omfang som vi kender i Danmark, og daginstitutionerne er i højere grad født som mere eksplicit læringsorienterede tilbud som børnene deltager i et antal timer om dagen.

For det andet spiller pædagogiske værdier og traditioner ind når det handler om institutionernes indretning. I Danmark vægtes børns frie leg og selvbestemmelse højt, og måske derfor vægrer pædagoger sig ved at indrette læringsmiljøer der alt for tydeligt definerer hvad børnene skal beskæftige sig med, og hvordan de skal bruge deres omgivelser.

Fejekost før dokumentation

Der er altså mange gode grunde til at danske institutioner er indrettet som de er, men det er værd at tænke over hvad det betyder for opfattelsen af forskellige slags opgaver der potentielt knyttes sammen med pædagogisk arbejde. Betyder det fx at både pædagoger og deres omverden ser de mange praktiske og husligt prægede opgaver i daginstitutionen som

mere naturlige dele af arbejdet end opgaver som at planlægge, dokumentere og evaluere?

Set med mine øjne halter omverdenens billede af pædagogisk arbejde langt bag efter når det aldrig debatteres og problematiseres hvorfor pædagoger bruger tid på at købe ind, dække borde og tørre dem af igen, feje, fylde varer i depot-

rummet, rydde op på legepladsen mv. I stedet problematiseres pædagogiske læreplaner, sprogvurderinger, børnemiljøvurderinger mv. – opgaver der for mig at se er langt mere værdifulde at bruge tid på, og som i modsætning til de praktiske opgaver både kræver og genererer en stærk professionsfaglighed.

Forskellen på hjemlighed og læringsarena som model for daginstitutioner

De færreste daginstitutioner vil kunne placere sig udelukkende i den ene eller den anden model. Men de fleste vil tendere mod enten den ene eller den anden. Kaster man et nærmere blik på sig selv, vil man sikkert også se at det har en række konsekvenser for hvordan man opfatter forskellige typer opgaver.

HJEMLIGHED

Indretningen af institutionen tager udgangspunkt i hjemlige situationer som spisning, søvn, fælles hygge mv.

De opgaver der regnes for naturlige, er opgaver der er knyttet til driften af et hjem, herunder en masse praktiske opgaver som indkøb, oprydning og løbende rengøring.

Den pædagogiske faglighed knytter sig til bestræbelsen på at skabe et trygt og omsorgsfuldt miljø for børn og forældre.

LÆRINGSARENA

Indretningen af institutionen tager udgangspunkt i de udviklings- og læringsmuligheder man gerne vil tilbyde børnene.

De opgaver der regnes for naturlige, er opgaver der er knyttet til deltagelse i og udvikling af læringsmiljøet, herunder også planlægning og evaluering af pædagogiske forløb.

Den pædagogiske faglighed knytter sig til bestræbelsen på at skabe udviklende læringsmiljøer.